

HYVINVOIVA LAPSI ”...että sillä on hyvä olla”

Lapsen hyvä arki ja laadukas varhaiskasvatus

PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ KALLIO
VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA 2011

KALLIO
peruspalvelukuntayhtymä

HYVINVOIVA LAPSI ”... että sillä on hyvä olla”

Lapsen hyvä arki ja laadukas varhaiskasvatus

Varhaiskasvatussuunnitelma on koottu yhteistyössä Peruspalvelukuntayhtymä Kallion varhaiskasvatuspalveluiden toimijoiden sekä Pohjois-Suomen monialaiset sosiaali- ja terveysterveystoimet - hankkeen (PaKaste) osahankkeen Lapsen hyvä arki kanssa.

Työryhmän jäsenet:

Anttila Kirsi, kehittämiskoordinaattori, Lapsen hyvä arki-hanke

Kattilakoski Elina, kasvatustieteiden maisterivaiheen harjoittelija, Lapsen hyvä arki- hanke

Korpi Kristiina, perhepäivähoidon ohjaaja, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio, varhaiskasvatuspalvelut

Laitila Helena, päiväkodin johtaja, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio, varhaiskasvatuspalvelut

Loukkola Paula, kehittäjätyöntekijä/varhaiskasvatuksen asiantuntija, Lapsen hyvä arki-hanke

Mäki Kaisa-Leena, perhepäivähoidon ohjaaja, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio,
varhaiskasvatuspalvelut

Pietikäinen Pirkko, lapsityöstä vastaava nuorisotyönohjaaja, Nivalan Seurakunta

Ranta-Niilku Marja, palvelujohtaja, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio, varhaiskasvatuspalvelut

Suhonen Sari, palvelupäällikkö, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio, varhaiskasvatuspalvelut

Säily Pirkko, vapaaehtoistoiminnanohjaaja (VETO-hanke), Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Sisältö

1. Johdanto	4
2. Varhaiskasvatuspalvelut Peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueella	5
3. Varhaiskasvatuksen arvopohja	6
3.1 Hyvinvoiva lapsi.....	7
3.2 Osallistuva vanhempi	7
3.3 Ammattitaitoinen kasvattaja.....	9
4. Lapsen varhaiskasvatuspolku.....	11
5. Varhaiskasvatuksen arviointi, laatu ja kehittäminen	12

1. Johdanto

Tässä Peruspalvelukuntayhtymä Kallion varhaiskasvatussuunnitelmassa kuvataan Kallion varhaiskasvatuksen toteuttamiseen, arviointiin ja kehittämiseen liittyviä keskeisiä toimintaperiaatteita ja painopistealueita. Varhaiskasvatussuunnitelmaa (vasu) täydentää arjen käytäntöjen opas, jossa kuvataan varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista perhepäivähoidon ja päiväkotien arkikäytännöissä. Varhaiskasvatussuunnitelma ja arjen käytäntöjen opas ovat luettavissa päivähoitoyksiköissä sekä kuntayhtymän internet-sivuilla (www.kalliopp.fi). Peruspalvelukuntayhtymä Kallion esiopetukseen laaditaan keväällä 2011 esiopetussuunnitelma yhteistyössä kuntien sivistystoimen edustajien kanssa.

Tämän varhaiskasvatussuunnitelman laatimista ovat ohjanneet valtakunnalliset varhaiskasvatusta koskevat asiakirjat, kuntayhtymän ja varhaiskasvatuksen strategiset tavoitteet, peruskuntien aikaisemmin laatimat varhaiskasvatussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen uusi tutkimustieto. Varhaiskasvatussuunnitelma linjaa varhaiskasvatuksen sisällön ja laadun kehittämistyötä sekä edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteuttamista kuntayhtymän alueella. Varhaiskasvatussuunnitelma jatkuu esiopetussuunnitelmalla lapsen siirtyessä esiopetuksen piiriin.

Lasten vanhemmilla ja päivähoidon työntekijöillä on ollut mahdollisuus osallistua varhaiskasvatussuunnitelmatyöhön kommentoimalla tekstiluonnosta vanhempainilloissa, työyhteisön kokouksissa tai kuntayhtymän internet-sivujen kautta. Asiakirjaan on kerätty päivähoidossa olevien lasten ajatuksia varhaiskasvatuksesta, jotta myös lasten ääni on saatu kuuluville.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä alle kouluikäisten lasten kasvatuksellista vuorovaikutusta, joka tapahtuu lapsen eri elämänpiireissä. Pienen lapsen ensisijainen ja tärkein kasvuympäristö on koti. Lapsen varttuessa omien vanhempien ja läheisten lisäksi lapselle tärkeitä ihmissuhteita muodostuu usein esim. kerhoissa, harrastuksissa, päivähoidossa ja esiopetuksessa. Lasten vanhemmat ja pienten lasten kanssa työskentelevä henkilöstö tukevat yhdessä lapsen hyvinvointia ja luovat suotuisat edellytykset lapsen hyvälle arjelle. Vanhempien ja kasvatushenkilöstön välinen kasvatuskumppanuus, henkilöstön kasvatustietoisuus ja pedagoginen osaaminen ovat perusta kodin ulkopuolella tapahtuvalle laadukkaalle varhaiskasvatukselle.

Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on lapsiperheille suunnattujen palveluiden avulla tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvamista, kehittymistä ja oppimista kasvatuskumppanuuteen perustuvassa yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. Lapsen hyvinvoinnin varmistamiseksi mahdolliset lapseen liittyvät huolenaiheet otetaan mahdollisimman varhain puheeksi lapsen vanhempien kanssa. Lapsen ja perheen tueksi kootaan tarvittaessa moniammatillinen yhteistyöverkosto, johon kuuluvat vanhempien lisäksi kiertävä erityislastentarhaopettaja sekä yhteistyökumppaneita esim. lastenneuvolasta, perheneuvolasta tai sosiaalityöstä. Moniammatillinen työskentely edellyttää vanhempien osallisuuden lisäksi uusien lapsi- ja perhelähtöisten toimintatapojen suunnitelmallista kehittämistä ja arviointia.

Varhaiskasvatus on sitä, että kasvaa isoksi, semmosta että kasvaa pienestä isoksi, oppii ettei kynää pidetä suussa.

2. Varhaiskasvatuspalvelut Peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueella

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio on järjestänyt vuoden 2008 alusta lukien Alavieskan, Nivalan, Sievin ja Ylivieskan terveys- ja hyvinvointipalvelut. Varhaiskasvatuspalvelut kuuluvat hallinnollisesti hyvinvointipalveluihin. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion tuottamat palvelut järjestetään tilaaja-tuottaja-malliin perustuvan yhtymähallituksen tekemän palvelutilauksen mukaisesti.

Lapsella on oikeus päivähoitoon vanhempainvapaan jälkeen siihen saakka, kunnes hän siirtyy oppivelvollisena perusopetukseen. Päivähoitopaikkaa haetaan 4 kuukautta ennen hoidon tarpeen alkamista. Työstä tai opiskelusta johtuvissa äkillisissä tilanteissa hoitopaikka järjestetään kahden viikon kuluessa hoidon tarpeen varmistuttua. Vanhempien työajoista johtuen päivähoitoa järjestetään myös iltaisin, öisin tai viikonloppuisin. Päivähoitohakemukseen liittyvää lisätietoa saa internet-osoitteessa www.kalliopp.fi.

1) [Kallion kuntien alueella varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan](#)

- **päiväkodeissa**, joissa toimii yleensä myös esiopetusryhmä. Nivalassa ja Ylivieskassa esiopetusta järjestetään useissa kuntayhtymän päiväkodeissa ja lisäksi kuntien sivistystoimen järjestämänä koulun yhteydessä. Sievissä ja Alavieskassa esiopetuksen järjestämisestä vastaa kokonaisuudessaan sivistystoimi. Esiopetuksessa olevien lasten aamu- ja /tai iltapäivähoidon järjestämisestä vastaa kaikkien kuntien alueella Peruspalvelukuntayhtymä Kallio.
- **perhepäivähoidossa**, jota järjestetään hoitajan omassa kodissa, lasten kotona, kahden tai useamman perheen muodostamassa hoitorenkaassa sekä ryhmäperhepäivähoitokodeissa.
- **yksityisissä päivähoitopaikoissa**, joita ovat yksityinen perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito tai päiväkotihoito. Yksityisiä palveluja tuetaan vanhempainvapaan päätyttyä **palvelusetelin tai yksityisen hoidon tuen** avulla kunnallisen päivähoiton vaihtoehtona. **Yksityisen hoidon tuen kuntalisä** on käytössä tilanteessa, jolloin perhe palkkaa kotiinsa työsuhteessa olevan hoitajan, ja lasten hoidon tarve johtuu vanhempien työstä tai opiskelusta. Yksityisistä päivähoitojärjestelyistä on saatavissa lisätietoja internet-osoitteista www.kalliopp.fi ja www.kela.fi.

2) [Palveluja varhaiskasvatusikäisille lapsille ja perheille tarjoavat mm. seurakunnat, Mannerheimin Lastensuojeluliitto sekä eri järjestöt](#)

- **Avoimia varhaiskasvatuspalveluita** lapsille ja lapsiperheille tarjoavat Kallion kuntien alueella mm. seurakunta, Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) ja muut järjestöt, kansalais- ja musiikkiopistot sekä urheiluseurat. Nämä palvelut tukevat vanhempien kasvatustyötä ja täydentävät merkittävästi lapsiperheille suunnattujen palveluiden kokonaisuutta.
- **Evangelisluterilaisten seurakuntien** järjestämänä kuntayhtymän alueella järjestetään monipuolista kerhotoimintaa mm. päiväkerhoja, pyhäkouluja ja kesäkerhoja. Muita toimintamuotoja ovat mm. perhekerhot, avointen ovien toiminta perheille, yhden vanhemman olohuone, retket, leirit, juhlat, seurakuntien työntekijöiden vierailut päiväkodeissa, esikouluissa sekä muu yhteydenpito ja kirkkohetket.
- **Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL)** järjestää kuntayhtymän alueella laajenevaa ja lisääntyvää toimintaa, kuten esim. perhekahvilatoimintaa, lastenhoitoapua ja vertaisryhmiä.

3) [Lasten hoitojärjestelyjä tuetaan myös seuraavasti](#)

- **Lasten kotihoidon tuen** myöntämisen edellytyksenä on, että vanhempainvapaan päätyttyä lapselle ei ole myönnetty kunnallista päivähoitopaikkaa, yksityisen hoidon tukea tai palveluseteliä ja perheessä on vähintään yksi alle 3-vuotias lapsi. (www.kela.fi)
- Lapsen vanhempi voi jäädä vanhempainvapaan päätyttyä **osittaiselle hoitovapaalle**, jolloin hän lyhentää palkattomasti päivittäistä työaikaa tai viikkotyöaikaa. Tässä tilanteessa on mahdollista hakea osittaista hoitorahaa alle 3-vuotiaan, ensi- ja toisluokkalaisten, sairaiden tai vammaisten lasten osalta Kansaneläkelaitoksen toimistosta. (www.kela.fi)

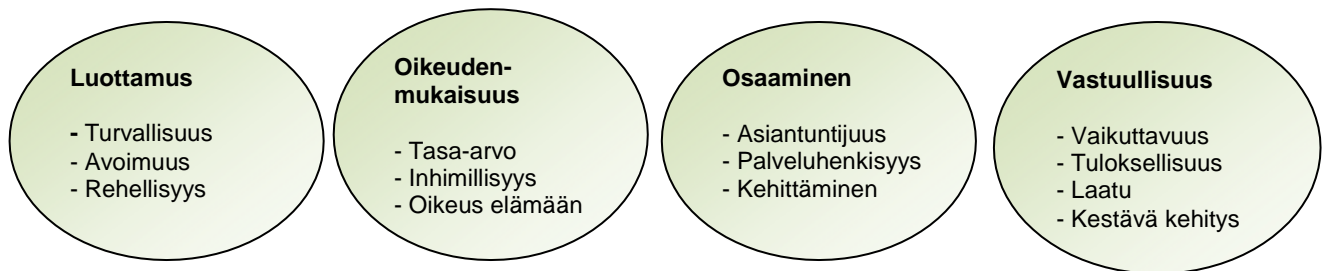
3. Varhaiskasvatuksen arvopohja

Suomalaisen varhaiskasvatuksen ja siten myös Kallion varhaiskasvatuksen arvojen taustalla ovat keskeisimmät kansainväliset lapsen oikeuksia määrittelevät sopimukset ja kansalliset säädökset.

Lapsen ihmisarvoa korostavien perusarvojen mukaisesti varhaiskasvatuksen keskeisiä periaatteita ovat oikeus:

- turvallisiin ihmissuhteisiin
- turvattuun kasvuun, kehittymiseen ja oppimiseen
- turvattuun ja terveelliseen ympäristöön, jossa voi leikkiä ja toimia monipuolisesti
- tulla ymmärretyksi ja kuulluksi ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti
- saada tarvitsemaansa erityistä tukea
- omaan kulttuuriin, äidinkieleen ja uskontoon tai katsomukseen

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion arvoja ovat *luottamus, oikeudenmukaisuus, vastuullisuus ja osaaminen*. Arjen käytäntöjen oppaassa avataan tarkemmin kuinka kuntayhtymän arvot toteutuvat varhaiskasvatuksen arjessa.

Varhaiskasvatuksen päämäärät

Varhaiskasvatuksessa vaalitaan lapsuutta ja toimitaan seuraavien päämäärien suuntaisesti:

1. edistetään lapsen hyvinvointia
2. kannustetaan toisen huomioonottavaan käyttäytymiseen
3. tuetaan lapsen asteittaista itsenäistymistä

Kallion varhaiskasvatuksessa kunnioitetaan lapsen yksilöllisyyttä. Lapsen tulee voida toimia ja kehittyä omaksi ainutkertaiseksi itsekseen, persoonakseen.

Lasta kannustetaan ja tuetaan suhtautumaan myönteisesti itseensä, toisiin ihmisiin, erilaisiin kulttuureihin ja ympäristöihin.

Varhaiskasvatuksessa tähdätään siihen, että lapsi saa iloita oppiessaan huolehtimaan itsestään siten, että tarpeellinen huolenpito ja turva ovat koko ajan lähellä.

Hyvä päiväkoti on sellainen, jossa ei kiusata, että ei kiroilla.

...että siellä on hyviä kavereita, että voi kaikkien kans leikkiä.

Hyvä päiväkoti on semmoinen, että siellä on kiva olla.

3.1 Hyvinvoiva lapsi

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on, että lapsi saa kasvaa, oppia ja kehittyä itselleen parhaalla mahdollisella tavalla. Lapsella on kokemus siitä, että häntä kuullaan, arvostetaan ja hyväksytään omana itsenään. Toiminnan suunnittelu on lapsilähtöistä perustuen lasten tarpeisiin ja kiinnostuksen kohteisiin. Lapsella on mahdollisuus olla osallisena yksilö-, pienryhmä tai koko lapsiryhmän toiminnassa. Lapsen hyvinvointi perustuu aikuisen herkkyyteen kuulla ja huomioida lapsen tarpeet arjen tilanteissa.

Lapsen hyvä perushoito on kasvun tukemisen edellytyksenä: lapsi saa syödä, ulkoilla ja levätä riittävästi. Perushoitotilanteiden hoidolliset, kasvatukselliset ja opetukselliset tavoitteet on määritelty arjen käytäntöjen oppaassa. Lapsen leikki on tärkeää. Leikkiessään hän saa nauttia yhdessäolosta muiden lasten ja kasvattajien kanssa sekä kokea iloa ja vapautta kiireettömässä, turvallisessa ilmapiirissä.

Lapsen hyvä arki ja korkealaatuinen varhaiskasvatus toteutuvat, kun kasvattaja, lapsi ja hänen vanhempansa voivat aina halutessaan keskustella yhdessä kaikesta lapseen liittyvästä. Kasvatuskumppanuuden syntymisestä ja syvenemisestä huolehditaan keskustellen heti hoitosuhteen alusta alkaen. Yhdessä laadittu lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa kasvatustyön toteuttamista.

Lapsi on synnynnäisesti utelias. Hän on innokas oppimaan uutta sekä kertaamaan ja toistamaan asioita. Harjoitellessaan erilaisia taitoja lapsi käyttää oppimisensa apuna kaikkia aistejaan. Lapsi oppii parhaiten ollessaan aktiivinen ja kiinnostunut. Saadessaan toimia itselleen mielekkäällä ja merkityksellisellä tavalla lapsi voi kokea oppimisen ja onnistumisen iloa.

Leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja itsensä ilmaiseminen eri taiteen alueiden kautta ovat lapselle ominaisia tapoja toimia. Näiden toimintatapojen kautta lapsi tuo esiin omaa ajatteluaan ja tunteitaan. Lapsen hyvinvointia ja käsitystä itsestä vahvistetaan, kun hän saa toimia itselleen luontevalla tavalla. Samalla lisätään hänen osallistumismahdollisuuksiaan.

Leikkimisestä
saa järkeä.

Leikkimällä oppii
uusia asioita ja
tekkeen töitä.

3.2 Osallistuva vanhempi

Vanhemmilla on lapsensa ensisijainen kasvatusoikeus ja -vastuu. Varhaiskasvatuksessa kasvatustehtävän jakamisessa tarvitaan vanhempien syvällistä näkemystä lapsestaan ja varhaiskasvattajien ammatillista tietoa. Kun myös lasta itseään kuunnellaan ja hänen toimintaansa havainnoidaan, voidaan parhaiten turvata lapsen hyvä kasvu ja kehittyminen.

Vanhempien ja varhaiskasvattajien välisestä yhteistyöstä puhuttaessa käytetään käsitettä kasvatuskumppanuus. Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja varhaiskasvattajien asennoitumista ja tietoista sitoutumista toimimaan yhdessä lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi.

Varhaiskasvatuksessa tuetaan jokaisen lapsen hyvinvointia tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti kunkin lapsen tarpeista lähtien. Tämä edellyttää luottamuksellista suhdetta sekä tasavertaisen vuoropuhelun ilmapiirin syntymistä vanhempien ja varhaiskasvattajien välille.

Yhteistyö käynnistyy siten, että varhaiskasvatuksen työntekijä tutustuu uuteen lapseen ensisijaisesti lapsen kodissa ja kuuntelee vanhempien ajatuksia hoidon aloittamisesta. Hoitopaikkaan tutustuttaessa tuttu aikuinen on vastaanottamassa lasta ja helpottamassa eroa vanhemmista.

Kun henkilökunta on tutustunut lapsen päivähoitoryhmän jäsenenä, on aika laatia lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (myöh. vasu) yhteistyössä vanhempien kanssa. Lasten vasut ovat pohjana ryhmän toimintasuunnitelmalle, jota ohjaa osaltaan valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Suunnitelmat ovat henkilöstön työkaluja, joiden kautta tavoitteet ja sisällöt konkretisoituvat arjen toiminnaksi juuri kulloisenkin lapsen ja lapsiryhmän tarpeisiin.

Aikuinen on sellainen, joka voi auttaa.

Aikuinen ratkaisee asioita ja vahtii.

Kasvattaja kasvattaa lapsen.

Kasvatusta, jalkakasvatusta ja hammaskasvatusta, kalsium kasvattaa hampaita.

Kasvatuskumppanuuden toteutuminen Kallion varhaiskasvatuspalveluissa

1. Lapsen hoidon aloitus; työntekijä tulee kotiin tutustumaan lapseen ja perheeseen. Tutustua voi myös hoitopaikassa.

2. Tutustumiskäynnit hoitopaikkaan ennen hoidon aloittamista.

5. Vanhempainillat, yhteiset retket, hoitopaikassa vierailu jne.

3. Päivittäiset kohtaamiset lasta tuotaessa ja haettaessa.

4. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman eli vasun laatiminen ja päivittäminen.

3.3 Ammattitaitoinen kasvattaja

Varhaiskasvatuksen henkilöstö muodostaa moniammatillisen kasvattajayhteisön, jonka toiminta pohjautuu yhteisesti sovittuihin arvoihin ja toimintatapoihin. Kasvattajat toimivat tietoisesti, tavoitteisesti, eettisesti ja ammatillisesti kestävien toimintaperiaatteiden mukaisesti. Kasvattajat ovat sitoutuneita työhönsä. Heillä on herkkyyttä ja kykyä reagoida lapsen tunteisiin ja tarpeisiin.

Lasten ja aikuisten väliset sekä lasten keskinäiset suhteet muotoutuvat läheisiksi avoimessa ja myönteisessä vuorovaikutuksessa. Kasvattajat mahdollistavat yhteisössä ilmapiirin, jossa lapset voivat kokea yhteenkuuluvuutta ja osallisuutta. Kasvattajat vahvistavat lasten välisen vuorovaikutuksen kehittymistä ja vaalivat ystävyys-suhteiden sekä hoito- ja kasvatussuhteiden jatkuvuutta. Kasvattajien tehtävänä on havainnoida ja kuunnella lapsia, nähdä heidän erityisyytensä ja toimia heidän parhaakseen.

Kasvattajat suunnittelevat toimintaa ja rakentavat ympäristön, joka palvelee lapsen ja lapsiryhmän tarpeita ja jossa näkyvät sekä lapsille ominaiset tavat toimia että sisällölliset orientaatioalueet. Orientaatioalueilla tarkoitetaan erilaisia suuntautumis- ja suhtautumistapoja ympäröivän maailman asioihin ja ilmiöihin. Orientaatioalueet: matemaattinen, luonnontieteellinen, historiallis-yhteiskunnallinen, esteettinen, eettinen ja uskonnollis-katsomuksellinen. Toimintaa suunniteltaessa kasvattajat huomioivat sosiaalisen, tunne-elämän ja kielen keskeisen merkityksen lapsen kasvu- ja kehitykselle sekä varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseksi.

Kasvattajat kannustavat lapsia omatoimisuuteen niin, että lapset voivat kokea iloa osaamisestaan, mutta saavat myös tarvitsemansa avun. Kasvattajat välittävät lapsille aiempien sukupolvien kokemuksia ja kulttuuriperintöä. Kasvattajat kunnioittavat lapsen, lapsen vanhempien ja toistensa kokemuksia ja mielipiteitä kasvatuskumppanuuden periaatteiden mukaisesti.

Koulutuksen tuoma ammattitaito ja työkokemus luovat perustan kasvattajien osaamiselle. Kasvattaja kirjaa ylös havaintojaan, arvioi ja pyrkii jatkuvasti kehittämään omaa ja työyhteisönsä toimintaa. Kasvattaja tuntee ja tiedostaa kehityksen osa-alueet sekä toimii johdonmukaisesti lapsen kasvua tukien. Kasvattaja ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan tiedostaen varhaiskasvatuksen muuttuvat tarpeet. Kasvattaja tiedostaa teknologisen kehityksen uudet mahdollisuudet sekä ottaa harkiten huomioon tieto- ja viestintätekniikan hyödyt ja mahdollisuudet työssään.

... se on hyvin kasvattanu lapsen.

Kasvattaja kasvattaa ihmisiä.

... kaikki tätit tarkoittaa sitä.

Aikuinen on hoitotäti, tai äiti tai iskä, yks ukkeli.

Kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus

Varhaiskasvatuksessa hoito, kasvatus ja opetus nivoutuvat toisiinsa siten, että ne painottuvat eri tavoin eri-ikäisillä lapsilla. Mitä pienemmästä lapsesta on kyse, sitä enemmän hän tarvitsee aikuisen huolenpitoa. Pienemmillä lapsilla suurin osa kasvattajan ja lapsen välisestä vuorovaikutuksesta tapahtuu juuri hoitotilanteissa. Hyvä hoito on kaiken varhaiskasvatustoiminnan perusta. Hoidolliset tilanteet ovat myös kasvatuksen, opetuksen ja ohjauksen tilanteita.

Lapsen päivärytmi muodostuu erilaisista arkitilanteista, hoito- ja muista vuorovaikutustilanteista, arjen pienistä työtehtävistä, leikistä sekä muista lapselle ominaisista toiminnoista. Nämä ovat samalla myös tärkeitä kasvun ja oppimisen tilanteita. Liitettäessä hoito, kasvatus ja opetus toisiinsa voidaan edistää lapsen myönteistä minäkäsitystä, lapsen ilmaisu- ja vuorovaikutustaitoja sekä ajattelun kehittymistä. Kasvattajan tehtävänä on tuoda lapsen päivän eri vaiheisiin kasvatuksen ja opetuksen ulottuvuudet.

Innostava varhaiskasvatusympäristö

Varhaiskasvatusympäristön ilmapiiriin tulee olla myönteinen. Osallistumiseen innostava monipuolinen ja joustava leikki- ja oppimisympäristö herättää lapsissa mielenkiinnon, kokeilunhalun ja uteliaisuuden. Hyvin suunniteltu ja rakennettu ympäristö kannustaa lasta ilmaisemaan itseään sekä toimimaan vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa.

Turvalliset ihmissuhteet ovat hyvän oppimisen ja myönteisen oppimisasenteen perusta. Kasvattaja huomioi lapsen tunteet, kuuntelee häntä, antaa hänelle mahdollisuuksia tehdä aloitteita ja valita toimintojaan. Kasvattaja antaa lapselle aikaa tutkia, pohtia, tehdä johtopäätöksiä ja ilmaista ajatuksiaan. Erilaiset tiedot, taidot ja kokemukset tulevat ympäristön kautta mukaan lasten ja kasvattajien toimintaan.

Varhaiskasvatusympäristön tulee olla myös turvallinen ja ottaa huomioon lasten terveyteen ja muuhun hyvinvointiin liittyvät tekijät.

Leikkiessä oon
vaikka koira,
dinosaurus, tiikeri, ei
kiusata.

Turvallisuus on niinku
turvavyö, ettei lennä
autosta pois.
...että on turvassa.

Hyvä päiväkotiki on sellainen, että
siellä on kaikkia mielenkiintoista,
ja että siellä on kaikkia mukavaa
tiedossa.

4. Lapsen varhaiskasvatuspolku

VALTAKUNNALLISEN VARHAISKASVATUS-SUUNNITELMAN PERUSTEET

- Kallion VASU
- Yksikön VASU
- Esiopetuksen OPS

PÄIVÄHOIDON ALOITUS

- kotikäynti lapsen kotiin ja tutustumiskäynnit lapsen hoitopaikkaan
- molemminpuolinen tutustuminen ja tiedon vaihto

LAPSEN VARHAISKASVATUS-SUUNNITELMAN LAATIMINEN (lapsen vasu)

- laaditaan 1-2 kk kuluttua hoidon aloittamisesta
- vanhempien ja varhaiskasvattajan huomiot lapsesta

LYHYEN JA PITKÄN AIKAVÄLIN SUUNNITELMIEN LAATIMINEN

- toimii tiedotteena myös vanhemmille: mitä painotamme arjessa, mitä tapahtumia jne.

ARVIOINTI

RYHMÄN LASTEN VASUISTA NOUSEVIEN VAHVUUKSIEN JA TARPEIDEN KOKOAMINEN

RYHMÄN VASUN SIIRTÄMINEN ARKIPÄIVÄN TOIMINNAKSI

- ryhmän vasu pohjana toiminnan suunnittelussa
- painopisteet vaihtelevat
- sopimukset arjen käytännöistä ja toimintatavoista

RYHMÄN / YKSIKÖN VASUN LAATIMINEN

- lapsikohtaiset vasut pohjana
- toiminnan suunnittelussa tilaa lasten omille ideoille
- työskentely pienryhmissä

5. Varhaiskasvatuksen arviointi, laatu ja kehittäminen

Arviointi on varhaiskasvatuksen suunnittelun, toteutuksen ja kehittämisen lähtökohta. Arvioinnin avulla määritetään, miten varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet on saavutettu, tunnistetaan toiminnan vahvuuksia ja nostetaan esiin kehittämistarpeita. Varhaiskasvatuksen linjaukset ja varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteet, kuntayhtymän varhaiskasvatussuunnitelma ja edellä mainittujen asiakirjojen pohjalta laaditut yksikkö- ja lapsikohtaiset suunnitelmat toimivat Kalliossa varhaiskasvatuksen kehittämisen ja arvioinnin perustana.

Kallion varhaiskasvatussuunnitelma on olennainen osa varhaiskasvatuksen laadunhallintaa, jonka tavoitteena on mm. Tak-järjestelmän (tutki–arvioi–kehitä) avulla arvioida ja kehittää toimintaa monipuolisesti ja säännöllisesti. Varhaiskasvatuksen laadun ja vaikuttavuuden selvittäminen edellyttävät toiminnan sisällön arviointia ja arviointia varhaiskasvatussuunnitelman periaatteiden toteutumisesta arjen käytännöissä.

Varhaiskasvatukselle asetetut strategiset tavoitteet kiteytyvät kasvatuskumppanuuden, varhaisen tuen ja moniammatillisen yhteistyön kehittämisen teemoihin. Varhaiskasvatuspalveluiden johtoryhmä vastaa varhaiskasvatuspalveluiden toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnasta sekä ohjaa varhaiskasvatuksen kehittämistä ja arviointia.

Varhaiskasvatuksen laatua kehitetään myös henkilöstön säännöllisellä koulutuksella. Henkilöstö osallistuu toimintavuoden aikana vähintään kolmeen täydennyskoulutuspäivään. Henkilöstön kokemusten kokoaminen ja oman toiminnan arviointi ovat tärkeä osa laadun kehittämistä. Päiväkodin johtajat ja perhepäivähoidon ohjaajat käyvät henkilöstön kanssa vuosittain joko yksilö- tai ryhmäkehityskeskustelut, joihin sisältyy itsearviointia sekä työyhteisön arviointia.

Kallion varhaiskasvatuspalveluissa laadun arviointiin osallistuvat lapset, vanhemmat sekä henkilökunta. Asiakastytyväisyyskyselyt toteutetaan kahden vuoden välein. Kotikäynti päivähoiton aloitusvaiheessa, lapsikohtaiset vasu-keskustelut sekä arjen kohtaamiset vanhempien kanssa ovat olennainen osa lapsi- ja perhelähtöisyyden kehittämistä. Päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa tehtyä varhaiskasvatustyötä sekä yksikön varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista arjessa kehitetään ja arvioidaan säännönmukaisesti.

Kasvaminen on sitä,
että kasvaa vähitellen,
kasvaa yksi kerrallaan.

Kasvaminen on sitä,
että tukka nousee.

